Gerardus de Harderwyck: Commentum sex tractatuum Petri Hispani. Add: Tractatus posteriorum Aristotelis. Comm: Gerardus de Harderwyck

[Cologne: Heinrich Quentell], 1488 Seite 154

nō sequitur affirmatiuū sz ad negatiuū fm vo/
cē qd est virtual'r affirmatiuū ⁊ includēs affir
matōem bene sequit affirmatiuū. ⁊ sic ista nul/
lum ens pter hoiem currit nō est simpliciter ne/
gatiua. quia aliquod affirmatiuū includit. scz
istā hō currit. quare affirmatiuū bn̄ sequit ad
tale negatiuū. Vl' dicēdum ē q ad negatiuū
nō sequit affirmatiuū in illis ppositōibus que
cōstitute sunt ex eisdem terminis. ⁊ habent ea/
dem signa. modo exclusiua affirmatiua ⁊ excep
tiua negatiua nō sūt eorūdem terminoꝝ ⁊ sig/
noꝝ. vt hic. nullū ens pter hominē currit. ergo
tm̄ homo currit. ¶ Ad scdm est dōm. q si re
gula debeat tenere in omibus tūc oportz q subie
ctum exclusiue ppōis sit termin' exceptus. ⁊ q
terminus a quo fit exceptō ponat a pte pdicati
ppōis exclusiue. vt sic arguendo. nullus hō p/
ter sortez currit. g tm̄ sor. est hō currēs.

Undecima regula est ab exceptiua af/
firmatiua ad exclusiuam negatiuā bo/
na est ɔseqntia. vt bene sequitur: omne
ens pter deum est creatura: g tm̄ deus
non est creatura: ¶ Cōtra istā regulā
arguitur. nā non sequitur omis homo
pter sortem currit. ergo tm̄ sortes non
currit. tamen ibi arguitur p regulam.
Qz non sequitur pbatur. nā posito q
omis homo qui non est sortes currat.
⁊ ipe non currat: sic antecedens est ve
rū vt patet exponenti. ⁊ conseqns fal/
sum. qd patz quia secunda expositō est
f'a. scilz omne qd non est sortes currit
Respondetur ad hoc q ista regula ge/
neraliter habeat veritatem requirit cō
ditio expressa circa regulam immedia
te pcedentem. ⁊ illa conditione obser/
uata est bona consequentia. Nam bene
sequitur ois hō pter sortē currit. igit tm̄
sortes est homo non currens
¶ Undecima regula est. arguēdo ab excepti
ua affirmatiua ad exclusiuā negatiuā ē bona ɔ
sequētia. vt omne ens pter deū est creatura. g tm̄
deus nō est creatura. omne aīal pter hoiem est
irrōnale. g tm̄ hō nō est irrōnalis.

Circa hoc dubitat

An regula pdcā sit vera. ¶ Et videt q nō. qz
in omi bona ɔn̄a ɔn̄s dz includi in ante. sz sic
nō est hic. g nō est bona ɔn̄a. Minor pbat. qz
an̄s hz se vt habitus. ⁊ ɔn̄s vt puatō. sz pua/
tō nō includitur in habitu sicut negatō non in
cluditur in affirmatōe. ¶ Scdo sic hic. om/
ne ens pter deū est creatura. g tm̄ de' nō est crea/
tura arguit a nō distributo ad distributū. g ex
emplū videt malū ¶ Tercō nō sequit fm re/
gulā. omis hō pter sortem currit. g tm̄ sortes
nō currit. posito casu q bos etiā nō currat. quia
an̄s est verū ⁊ ɔn̄s falsū. ¶ Solutō sic qz in
exceptiua affirmatiua pdicatū affirmat de om
nibus suppositis sbiecti. vno excepto cui pdi/
catū nō ɔuenit. g in exclusiua negatiua tale pre
dicatum remouet ab illo vno cui nō ɔuenit. g
regula est vera.

Ad obiecta in oppo

sitū ¶ Ad pmū est dōm. licet habit' nō inclu
dat in se puatōem suā. qz vtrū oppositoꝝ nō in
cludit reliquū. tn̄ vn' habitus pt includere ali
am puatōem. sicut aliqs hō vidēs pt esse sur/
dus ¶ Ad scdm est dōm q ibi non arguit a
nō distributo ad distributū. qz in ɔn̄te subie/
ctū nō distribuit sicut nec in ante. sz pdicatū. s.
creatura distribuit in ɔn̄te. ⁊ sil'r in antecedēte
g nullū est incōueniēs ¶ Ad terciū est dōz q
in hac regula ⁊ in pcedēti dz seruari ista ɔditō
q termin' a q fit exceptō ponat a pte pdicati in
ɔn̄te vl' in ppōne exclusiua. ⁊ termin' exceptus
a pte sbiecti. ⁊ tūc dz sic argui. ois hō pter sortē
currit. g tm̄ sortes nō est hō currēs.

Duodecima regula est. arguēdo ab ex
clusiua affirmatiua ad exceptiuam ne/
gatiuam. Et ab exclusiua negatiua ad
exceptiuā affirmatiuā est bona conse/
quentia. Exemplum primi: nam bene
sequitur. tm̄ homo est risibilis. ergo ni
hil preter hominē est risibile Exēpluz
secūdi. nam bene sequitur. tm̄ sortes nō
currit. g omne ens preter sortez currit
Sz sciendum q sustinens istā regulaz
duodecimā habet ɔsequēter dicere q
terminus extra captus scz ille sup quē
cadit signum exceptiuuz nō distribua
tur per signum exceptiuum. verbi grā:
oportet dicere q in ista. omē aīal p/
ter hominem currit: ibi līj hominē nō
distribuatur. sed stet confuse tm̄. ⁊ hoc
credo esse verum. ⁊ ideo oportet sic di/

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-78/0650
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG